

IPAROSOK LAPJA.

Pécs, 1897.

Első évfolyam.

November 27. 18. szám.

Elfajulás.

A halottak száma ijesztő módon növekszik. Nem azoké, kik a természet örök és megmásíthatlan törvényeit követve, pihennek el, mert éveik beteltek, idejük lejárt. A statisztika, mely ezeket nyilván tartja, nem mutat ki változást a halálozási arányokban, vagy ha igen, az egy a változás, hála a preventív óvószereknek, csak javulásban nyilvánul. De növekszik azoknak a száma, kik testi és szellemi erejük teljes birtokában ép tagokkal és viruló egészségben mégis száműzik magukat a polgári halál rideg birodalmába. A hirdapok hasábján, nagyon is sokszor találkoznak azzal a szenzációval, mely egyik vagy másik előkelőségnek társadalmi köréből való száműzetéséből burjánzik fel. Mikor kisorsol a nagyteknélyű politikusról, hogy befolyásával kufárkodott, a kaszinóbeli gentlemanról, hogy kártyázás közben a szerencsét korrigálta, a közhivatalnoktól, hogy sikkasztott, az ügyvédről, hogy család üzleteket kötött, vagy az orvostól, hogy megrabolta a halottat, hogy az élők örökségét elloplassa, stb.

Pedig ezek csak a súlyosabb esetei annak az általános nagy betegségnek, mely a művelt osztályból ép úgy szedi áldozatait, akár az influenza, vagy a tifusz.

A könnyebb esetek, bár beszámításuk gyakran nem kevésbé súlyos, többnyire kikerülnek a közvélemény fórumát, mert hősök elég szerencsés, hogy minden feltűnés mellőzésével eltűnjenek. És a polgári halottak ezen fajtája a legveszedelmesebb, mert az ő számukra, még lehet feltámadás.

Ezek a sűrű erkölcsi elhalálozások, szomorú jelenségei a depravációnak, mely talán nem is annyira az egyén bűne, mint a koré. Utóvégre is azok az emberek, kik csak azért követik el a rosszat, mert kedvük, gyönyörük telik benne: a ritka kivételekhez tartoznak. Azoknak, kik annyira ellenéltébe helyezkedtek a társadalom felfogásával és ítélkezéssel, hogy kénytelenek reá nézve megemmisülni, kik vagy beszédnek egy ólomlabdacsoit, vagy átvitorláznak Amerikába, vagy pedig rezignáltan eltemetkeznek a börtön falai közé, azoknak a legtöbbször nem önerélyéből, hanem gyöngeségből hagyta el a becsület meléi útját és lépett a bűn ösvényére.

Mert életviszonyaink, fájdalom, olyanok, hogy könnyen ráterelik az embert. Társadalmi életünk délszaki korthoz hasonlít, melynek buja szépségű, de lézatléhelő növényzete közt sűrűn nő a kisértés méregfűje. Korunk tulságosan hódol az anyagnak és szívesen meg-

tagadja elismerését a legelőkelőbb szellemi nagyságától is, ha ez nem tudja előkelőségét külső megjelenésében is érvényre juttatni. — Megköveteli a disztingciót a ruházatban, az öltözék kifogástalan új divatu szabásában, ha keveset is törődik azzal, vajjon ki van-e az előkelő szabóműhely számláján egyenlítő. Nagyon lábra kaptak költség szokások, melyek alól a jobb körökhöz tartozó ember, büntetlenül magát ki nem vonhatja. A szórakozások közt a játéknak jutott a legnagyobb szerepe, de nem annyira a testedző, mulattató sportjátéknak, mint a zöldsáztal, a felfogadásoknak, a kártyának. A kaszinók és klubok csupán a kártyázás kedvéért látszanak létezni és mindenestre legfőképpen a kártya jövedelméből fedezik kiadásait. A kártyapénznek és billárdpénznek kell behozni egy kávéház bérleti összegét, ha a vállalkozó üzlettulajdonos prosperálni akar.

És nemcsak a férfiakat köti le a zöldsáztal, hogy mellette egész éjjeleket visszazanak át és kockára tegyenek egy lapra és sokkalt nagyobb összeget, mint a mennyit kitesz a napi jövedelmük. Hozzászoktak a nők is, hogy örömet forgassák az ördög biblijájt, hiszen ők is akarnak nyerni; annál is inkább, mert a vesztes ugys mindig a férj.

Az a férj, kinek de sokszor van

A Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság által meghonosított

betörés elleni biztosítás

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal bír, miert is a biztosító közönség szíves figyelmébe ajánluk ilyenmő biztosításoknak a legújantabb díjtételek és feltételek mellett való megkötését.

Balesetbiztosítás sorsolással!

Az ezen kombináció szerint kötött biztosítások után az év folyamán befolyt tiszta díjaknak 10 százalékát egy oly alap létesítésére fordjuk, mely minden év január havában mezejendő sorsolás után biztosítási nyeresémenként biztosított feleink között 1000 forintontek kiosztatik. — Biztosítások felvételnek: a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság pécsi fiügnyökségénél Király-utca 23. szám. (a Kőlcsonös segélyező-egylet palota 1-ső emeletén.)

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Országút 5. sz. az Ipartestület épületében.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ár: egész évre 8 korona, fél " 4 korona, negyed " 2 korona.

oka megbánnia, hogy oktalánl belevezett a házasság nyugtalan révébe. Mert felesége ugyan finom izléssel rendezi be a nagy költséggel bérelt lakást, telerakja szépen farragott bútorokkal, finom kárpitokkal és drága szőnyegekkel, de azért a gazdának bár több cseléd is készen áll, hogy kényelmét szolgálja; otthon nincs, legalább nem igen ér rá, hogy azt élvezze, mikor majd minden idejét lefoglalja a gond, hogy honnan teremtsen elő azt a tömérék pénzt, melyet háztartása elnyel, mivel fizesse ki felesége jaur-jainak költségeit és a nagy szabószámlákat. Mert az asszonynak lépést kell tartania a divattal, ez pedig oly gyakran változik. Aztán a tanácsosnának már egy hét óta új kalapja van (Isten tudja, honnan került hozzá a pénz, mikor csak a férje fizetéséből tengődnek) — de azért a fogalmazóné ő nagyságának lehetőleg még újabb kalapot kell beszerezni.

A deficit pedig a fényes hajlékban állandó tanyára lel. Mikor a hivatalnok felveszi fizetését, nem tudja, mit fizessen ki előbb: Lakpénzét még egyszer annyival meg kell toldania, hogy kielégítse a háziurat,

aztán a sok esedékes részlet a hitelre tett bevásárlások után, és azok a váltó terminusok. Nem futja ki a kevés jövedelemből a sok kiadás, fel kell szakítani egy új, nagy lyukat, hogy be lehessen tömni a régi kisébket, míg végre ott áll az áthidalatlan ürvény előtt és hozzányul a — máséhoz. Még egy rövid kapkodás, egy kis lutri, egy kis szerencsepróbáló börzejáték, míg végre összecsapnak a hullámok — és a hírlapok újdonsági vagy törvényszéki rovatában megjelenik a rettegett nekrológ.

Az emberek pedig, rövid pletyka után, átérnek fölötte a napirendre; a helyett hogy a módját akarnák lenni: hogyan gyógyítsák ezt a természetellenes társadalmi életet?

A budapesti kereskedés fejlődése.

A magyar kereskedés fejlődési viszonyait a legpontosabban lépést tart a kereskedelmi élet fejlődése is. Azok az adatok, melyeket Budapest statisztikai hivatala erre vonatkozólag legujabban egybe gyűjtött, hír tanúságot tesznek e valóságáról s egyrészt a jelenlegi állapotok meg-

ismerése, másrészt pedig a belőlük levonandó tanulságok szempontjából feltétlenül megérdemlik, hogy behatóbban foglalkozzunk velük.

Tulajdonképen igen nehéz dolog az üzleti élet s a kereskedelem fejlődésének megfigyelő ellenőrzése. Olyan belső processzus ez, melynek külső nyilvánulásai nem igen vannak s így hiányzik az a pont, mely az obszervációnak alapjául szolgálhatna. Ez a körülmény az oka annak, hogy a statisztika az üzleti élet egyes tagjainak sorsfordulásába kapaszkodik s az egyes üzletek megnyitását illetőleg beszámítottat jegezi fel a fejlődés adataiképpen. Ez a kereskedelem fejlődéséről szóló statisztika tehát nem számol az egyes vállalkozások fejlődésével, hanem csak a vállalkozások tömegének számszerű alakulásával. Kétségekívtől nem lehet ezt a statisztika ideáljának mondanai, sőt még a megbízható jelző sem illeti meg; de hát nem lévén egyéb statisztika, meg kell elégednünk ezzel s ebből kell levonzni következtetéseinket.

Budapestben évenként átlag 6000 új üzlet nyílik meg. Ez a rendkívüli nagy szám erős jele a nagyarányu üzletkednek, valamint annak is, hogy a főváros kereskedése még nem forrott ki, hanem a fejlődés stádiumában van. Mert az üzletalapítások nagy száma nem egyetlenegy

Az „Iparosok Lapja“ tárcaja.

A tavasz ébredése.

Az „Iparosok Lapja“ eredeti tárcaja.

Az a hol nincs igazi szenvedés, ott nincsenek nagy gondolatok.

Meglepve néztem a kövér kis emberkére, a ki ezt a mély tartalnu frazist olyan affektálatlan egyszerűséggel elmondta. Aztán önkéntelen guynyal kérdeztem tőle, hogy ugyan hol olvasta ezt a régi igazságot. — Rám tekintett busan, fejszólva, majd vállai közé huza bársny sapkás fejét, elfordult.

Nem akarom elhinni, hogy megbántódt.

— No, no uram-bátyám, hisz nem gondoltam rosszra, de hát szokatlan dolog előttem, hogy ilyen közelről foglalkozzék az élet nagy

axiomáival, a mikor évek óta legnagyobb mérge az, ha a pipéja nem jól szelel.

— Nem is volt sokáig egyébre gondom, egész a tegnapi napig.

— És tegnap óta??

— Tegnap találtam meg ezt, nézd. És azzal odatolt élm egy feketetáblás jegyzőkönyvet, melynek minden lapja sűrűn tele volt írva.

— Kérdően néztem rá.

— Volt nekem egy öcsém, hisz tudod. Hanem azt már algha tudhattad, hogy fél-testvérem volt. Egy apánk volt. Az ő anyja magyar asszony volt. Igazi magyar. Az enyém is magyar volt, de egy azok közül, kikben a vér nem vet lángot soha, a ki épen úgy lehetett volna német, angol vagy nubiai asszony. Jó asszony volt azért, az Isten nyugtassa meg, de nem volt magyar asszony.

Más volt Dénes anyja. Olyan mint a tűz. Szeretete szelid melegítő hintette a tűzhely köré, a háza igazi meleg fészek volt. Szép, fekete szemével olyan szeretőn, olyan szeliden tudott ránk nézni és igazán maga a megtestesült jószág volt. De ez a fészakmelegítő tűz hatalmas lángokban égett egy időben, ezek a szemek vilámlott is tudtak szórni és ez a tiszteletreméltó, méltóságos matróna egyszer, — régen, régen, igazi magyar asszony tudott lenni, a ki a mézes hetek idején saját kezeivel kötötte fel a kardot férje oldalára.

És ő nevelte fel Dénest.

Volt idő, hogy nem volt szabad azt bevallani senkinek, hogy magyar, itt Magyarországon. Te könyvekből tanultad meg azt öcsém. Én átéltem, de gyerek voltam még. Ezekben a napokban ott a nagy

év jelensége, hanem hosszú idő óta tart. A nyolcvanas évek folyamán évenként 3—4000 üzletet nyitottak meg s e szám gyarapodása együtt fejlődött a lakosság növekedésének arányával.

Azokban az üzletalapítások száma egymaga nem elégséges alap a kereskedés fejlődésének megítélésére; szembe kell állítani ugyanis ezzel az üzlet-beszüntetések számát. A legutóbbi időben Budapesten évenként 3000 üzletet csúznak be, illetve szüntetnek meg. Ez a szám is hosszú idő óta alakul ki ekként; a nyolcvanas években átlag 1—2000 volt az üzlet megszűntetések száma.

Az adatok szembeállításra azt az eredményt mutatja, hogy a megalkuló új üzleteknek átlag felérőse száma meg Budapesten. Évtizedek óta épp így, ahogyan egy-két százaléknál változással mutatkozik ez az arány, amit méltán vehetünk annak jelül, hogy a megszüntetések nagy száma nem az egészségtelenség jele, hanem egyszerűen a budapesti üzletalapítások természetére vezendő viszony. Itt nem konszolidált kereskedelemről van szó, hanem olyan kereskedelemről, mely fejlődésének leghevesebb stádiumában van. S az üzletbeszüntetések nagy száma e fejlődésközi állapot következménye; a fergése lehull, ezért nem kár. Az állandóság jellege az üzletbeszüntetések százalékarányban — a lát-szolgálat ellentét dacára is — sok-

kal kedvezőbb, mint hogyha változó arány mátkoznók.

Senmi sem bizonyítja olyan szembetűnően az üzlet-alapítások szoros összefüggését a székessőváros lakosságának szaporodásával, mint az, hogy az alapítások tulajdonképpeni része az élelmiszer-üzletekre esik. Az 1896-ban összesen alapított 6718 üzlet közül 2564 üzlet élelmi szerekkel foglalkozott, szolgálván ekként a fejlődő világ város rohamosan növekvő igényeit. A közlelemzés szempontjából ezt a nagy számot örömmel kellene üdvözölnünk; sajnos azonban, nagyon elszomorító eredményre vezet a behatóbb elemzés. Mert a 2564 élelmiszer-üzletnek fele része: 1256 üzlet pálinkamérésre alapított. Mily rettentően nagy szám ez egyetlenegy évben! — Másodszorban, amint ez természetes is, a ruházati kellekekkel kereskedés fejlődött: 1896-ban 444 ilyen üzletet nyitottak meg. Nem csekély a fejlődése az építő-ipari üzleteknek sem s általában azoknak a foglalkozási ágaknak, melyek az építkezés munkakörét kiegészítik. A tulajdonképpeni kézmű-iparnál ellenben aránylag csekély fejlődést látnunk, minthogy általában tudvalevő, hogy a főváros kisipara nem tud lépést tartani az egyéb kereseti ágak előbbre haladásával.

Az üzlet beszüntetések statisztikája meglehetősen arányosan, már

t. i. a főszámok arányában, oszlik el az egységes ágak között. A hatóság engedélyezése követték megfelelően természetesen az átlagmértéknél nagyobb számot találunk az italmérő üzleteknél, de a fentebb idézett számokból még mindig 250 maradt, mint a pálinkamérés-üzletek tiszta szaporodása. A legutóbbi 10 év alatt kerekén 3000 új pálinkamérés-üzlet létesült Budapesten. Ez mindenesetre messze túlhaladja azt a számot, amelyet a lakosság szaporodása szükségessé tett s annál súlyosabb megítélés alá esik, mert természetesen ellenkező irányzatot kellene tapasztalunk a pálinkamérés-engedélyek statisztikájában. — Egyébként az üzletbeszüntetések átlag 50 százalékos arányban viszonylanak az üzlet megnyitásokhoz, csak a kézműiparnál látnunk nagyobb visszesedést, bizonygálunk annak, amit erre vonatkozólag fentebb mondtunk.

Ezek az adatok némely becses tanulságokat szolgáltatnak a legkülönbözőbb szempontból. Nagyon kívánatos, hogy ezeket a tanulságokat kellő figyelemre méltassák mindazok, akiket a dolog illet.

Paraszt-mágnások.

Sok okos ember tőri a fejt a munkások baján és mozgalmain, a miniszter javaslatot nyújtott be, az államférfiak esze szerte kalan-

kállya mellett a fekete bőrkároszékben szokott üldögni anyánk, a ki engem is épen úgy szeretett, mint Dénes. És beszélt nekünk ragyogó meséket, nagy igazságokat gyermektől megérthető módon. És mi hallgattuk, hallgattuk, és ha magunkra voltunk, egymásnak meséltük el, a mi anyánk elmondott, jászottunk esatát, jászottunk országgyűlést, és szónokoltunk, mint az a mesésbeli varázs szavú szónok, a kiről anyánk beszélt, és a ki el bujdosott messze, messze túl a tengeren. . .

Hanem mégis más volt Dénes és más voltam én. Ó az anyja fia volt. Én lombhöz véreink születtem. Tudtam lelkesedni én is, de később megtanultam — a szangvinikus emberek természeté fejlődött ki bennem következetesen. Lobogtam egy percig, azután hamuvá

lett minden lelkesedés. És így vagyok máig. Mikor anyánk, a Dénes anyja meghalt, akkor is csak egy napig voltam bánatos, csak egy napig sirtam, aztán behuzta azt az érzést is az a szürke pókháló, a mi a vérem átka. Hja, nem tehetek róla. Physiológiai törvények igazgatják az ember életét kedves öcsém, nem a csillagok.

Dénes sóhaja volt piros-pozsgás gyerek. Halvány, karcsu, beszédes szemű, hallgatag. Apánk is meghalt, én gazda maradtam az összeolvadt ősi birtokon, ő hivatalnok lett. A mi kis jövedelmet hozott a föld, mind nekem hagyta, nem fogadta el a testvéri osztályt. A megye székhelyén árvaszéki iratárnok lett.

Zárkózott, komor emberré vált. Nem járt kaszinókba, nem ivott, nem kártyázott, egy szenvedélye

volt csak, — az olvasás. Hazai és külföldi lapok, könyvek egész halmazzal érkeztek hozzám mindennap. Erre költötte minden nélkülözhető pénzt. Senki kegyét nem kereste, tisztújításokon nem is korteskedett mellette senki. A leányos házakat kerítte.

És nem beszélt senkivel másról, mint hivatalos ügyeiről, ugy, hogy dacára kitönő tollának, nagyon kevésbé becsülték a hivatalos körökben. Csak egy ember, a főispán sejtett meg benne valamit, sejtette, hogy ez alatt az állig való begombolkozottság alatt nagy szív, nagy lélek lakik. A főispán házához járt is néha. Egy időben nagyon gyakran is. Ezt már te is tudod öcsém. Te is sejtettél tán a pletykát hordani.

Egyszer aztán férjhez ment a főispán leánya, valami gazdag, vén

dozik példákért, adatokért, orvos-ságért. Néhány talán (de ilyen okos kevés van) bepillant az élet-be is.

Hát ezeknek akarok megvilá-gítani én is egy kis helyet. Egy igen piciny fényugárral. Csak olyannal, mintha valaki egy gyufaszálal gyuj-tana meg egy sötét erdőben.

Hódmező-Vásárhely a leggazda-gabb magyar városokból való. Az ember szinte úgy képzeli, hogy a házfedelekről zsir csöpög. Hódmező-Vásárhelynek van roppant határa, egy német fejedelemség komótosan elérné rajta; hetvenhatezer hektár.

Lakosa pedig ötvenötezer. A statisztikával foglalkozó poli-tikus fölkiált:

— Ostobaság! Ennyi ember oly darab földön kényelmesen élhet! Csakhogy az a roppant határ nem egészen kétezer paraszt gaz-dáé, a többinek pedig nincs egyebe, csak a két tenyere.

A két tenyér is valami (kivált olyan két tenyér, a minő az övék), de Hódmező-Vásárhely semmi. Nincs munka. A paraszt mágnások csekély személyzettel dolgoztatnak, a maguk háza népe is munkába áll.

Az igényeik mégis csekélyebbek. Ezüst gombos mándliban járnak a férfiak, brókát selyem viganóban az asszonyaik, de a mándlik és viganóknak ilyenforma története van:

báró vette el. Hja fiam, sok volt a főispán adóssága és nagyon hal-vány volt a szegény Margit az oltár előtt.

Azóta aztán Dénes nem járt többé a házhoz, de nem járt más havá sem. Beletemetkezett köny-veibe, lapjaiba.

Mogorva, rideg ember lett. Csak a gyermekeket szerette még.

Mult év óta fővárosi lapokban egymásután jelentek meg gyujtó hatáms vezércikkék. Irójukat nem ismerte senki, csak én, a ki hoz-zám írt gyér leveleiből jól ismer-tem Dénes stílusát. De a láng, a a mi az eszmékkel tett sorokból felcsapott, komor színben világított meg mindent, mintha a pesszimiz-mus oltárán lobogott volna. Dénes pesszimizmusa a hazája jövője fölött kétségbeeső szeretet volt.

— Ezt a szép anyám vette, eb-ben vette a nagypám vőfőly.

Magam láttam karácsony ünnepe reggelén egy kétezer holdas gazda menyecske-feleségét, amint jött a mézszárszék felé kackiásan, egy tulipános cseréptányérral a kezé-ben.

Odaállt a vágószék elé gögös mozdulattal nyújtván fel a tányért a mézszárszéknek.

— Mérjen bele egy font lust.

— Igenis Balogné asszonyom.

— De jól megmérje kegyelmed

— intő szigorú homlokkal — mert tavaly ilyenkor is itt vetttünk.

Balogné asszonyomnak ez a meg-jegyzése eszembe ragadt és ez az a kis gyufa, amit most meggyuj-tottam. Picike darabkát világít be, de mégis fény a sötétségben.

Hirdetések jutányos áron fölvéte- nek a kiadóhivatalban.

VEGYESEK.

Bizottsági tagválasztás. Pécs város köztörvényhatósági bizottsági tagjai sorában egy hely, lemondás következtében megüresedvén, f. é.

És egyik cikkében — mondom nem ismerte senki a nevét, egyik cikkében jós szavakkal hirdette, mi lézen eljövendő. Hogy gyász vár a nemzetre, mély, nagy gyász.

És aztán meghalt az én öcsém. Tudod, most fél éve éppen. Elte-mettük. Az orvosok azt mondták, hogy szívszélhűdés ölte meg. De az olyan szíveknek más a halálós mérgök. Te ezt nem érted meg öcsém, én is csak sejttem, az én lomha érzemi tudomásommal. Te meg ennek a ti sokat dicsért, emelygős -fin de sicle-eknek a fia vagy.

És tegnap megtaláltam ezt a könyvet a Dénes hátrahagyott irat-tai közt. Most csak ezt a lapot olvast. „Aktuális,» mint ti ujság-írók nevezitek. A többi majd más-
kor — talán.

december 5-én választás utján töltek be. — A pécsi iparosság Krausz Ignác tekintélyes kereskedő mellett foglal állást, és így biztosra vehető, hogy Krausz ur, mivel ellenfelölje nincs, egyhan-gulag lesz megválasztva.

Az országos ipar-művészet múzeum hétfőn és szombaton egyelőre reggeli 9 órától délutáni egy óráig lesz nyitva. a magyar iparművészeti társulat karácsonyi kiállítására hétfő és szombat kivételével délelőtt tíz órától délu-táni négy óráig. Szombaton este 5 órától 8 óráig úgy a múzeum, mint a karácsonyi kiállítás 30 krajcár belépő díj mellett látható. Megem-lítjük, hogy szombaton és vasárnap nyolcezerrel több látogató volt az iparművészeti palotának.

Fenekig András. Egy mohácsi kormcsában egy kompánia mulat, Maros András margitszigeti iparos, meg a cimborái. Duhajkodnak, erő-sen biztatgatják egymást az ivásra. Maros András egyszer csak keveset iszik a pohárból. De már az nem tűrik.

— Fenékig András!

András próbálja, de nem bírja, hiába biztatják, kényszerítik, nem bírja. Akkor neki eszik. Egy kés is villan meg a levegőben s Maros Andrásból folyik a vér. Leszurták, nagy sebet szurtak bele, aligha épül fel belőle.

És egy kiszakított lapot adott kezembe, ime ide rom mi volt rajta:

Csak egy hitvallás igaz a földön: a szép imádása és csak egy szen-vedély jogosult: a hazaszeretet. A többi mind efemeris érlekek szolgá-lása, a mig a rövid életű em-berral együtt öltünk, de a szép és annak kultusza, a hazaszeretet és annak földje örök marad.

A tepsző levegőt vihar mozdítja meg, a tepsző embert a kétség-beesés, a tepsző nemzetet egy nagy vesztesség fölött érzet fájda-lom. A fájdalom, a mely, ha a csendes rezignáció ideje elmúlik, tettekre acéltalan bocsátja ki békéből a szenvedőt. A nagy fáj-dalom, a melybe, mint a tengerbe feloszlik, átolvad minden, a csa-

A fogyasztási adók csökkentése. A különböző fogyasztási adók bérelte a jövő esztendőre nagyt csökkent, mert ugy a községek, mint a magánosok tartózkodnak a béreltetl. A pénzügyigazgatóságok két-három árverést is kiírtak egyes helyekre és még sem sikerül a bérelt-szerződés megkötése. A pénzügyorségekől beérkező jelentések szerint eddig még 284 hely van teljesen biztosítatlannal. Így bérbeadó: a nagykárolyi pénzügyigazgatóságnál 53 község, a beszttercebányainál 3 község, a nagybecskerekéinél 14, a kassainál 25, az erdőnél 6, a balassagyarmatnál 23, a nyirgyházaianál 12, a zilahnál 26, a miskolcainál 11, a rimaszombatnál 66, a lévaiánál 3, a budapest-vidékéinél 6, a pozsonyianál 1, a veszpréminél 8, a temesváriánál 2, a soproninál 8 és a nagyszébeni pénzügyigazgatóságnál 1 község. Ezenkívül bérbeadásra vár még jóformán egész Horvátország, a hol különösen nehezen megy a béreltek biztosítása. Általában véve a fogyasztási adók jövő évi béreltetnél körülbelül 30—40 százalékos csökkenés várható.

Az osztrák számlák. Minthogy a magyar pénzügyi közegek olyan osztrák számlákat leteleztek, melyeken a magyar helyes osztrák bélyeg volt, egy bécsi közlemény szerint az osztrák pénzügyminiszter ezen eljárást sérelmesnek tartván, erős hangú átiratot intézett a ma-

gyar pénzügyminiszterhez, melyben szigorú bírálat alá veszi a magyar hatóságok eljárását. A bécsi kereskedelmi kamara pedig felszólította tagjait, hogy minden egyes esetről, a midőn az osztrák számlák Magyarországon megleteleztetnek, tegyenek azonnal jelentést, hogy ez igazságtalan eljárás ellen a pénzügyminiszternél jogorvoslatot keressenek.

Amerikai számai behozatal. A budapesti számai-gyárosok kérvényt intéztek a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az Amerikából nagy mértékben megindult számai-behozatal tültsa meg. Hogy mekkora és minő mértékű az amarikai számai-behozatal, azt ellenőrizni nem tudjuk, mert hivatalos statisztikánkban egyáltalán nincs a számai-behozatal kimutatva.

Új iparágak. Hétfőn ismét ülése volt annak a bizottságnak, a mely az országos iparegyesület kezdeményezésére az új iparágak meghonosítása végett indított mozgalom előkészítő munkálatait végzi. A bizottság ezen az ülésen folytatta a rövidüru üzlet körébe tartozó iparágak tárgyalását, a melyet a mult vasárnap félbe szakított. Ez alkalommal a következő cikkek kerültek szóba: pamutfonal, orsócéma, kötőpamut, gyapjufonal, kötőt és szövött árúk pamutból, a mely árúk nagy része Ausztriából, Francia-, Német- és Angolországból kerül hozzánk. A behozatal ezekben a cikkekben körülbelül huszonöt mil-

lióra rug. Szóba kerültek azután a paszományárúk, a melyekről a bizottság megállapította, hogy itthon versenyképes módon készülnek, de a kereskedelem mégis körülbelül 1 millió 700,000 forint értékű paszományt importál. A jövő héten a kézműárúk, azután a posztógyártás cikkeit kerülnek sorra s ezzel a bizottság befejezi a tanácskozások első ciklusát.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara új székházában f. hó 22-én tartotta meg első teljes ülését a szegedi kereskedelmi és iparkamara Gál Ferenc kir. tanácsos elnökele alatt. Beszámoltak az elnöki jelentések a csongor megyei házipari akció jelen stádiumáról, a hődmező-vásárhelyi agyapipari tanműhely felügyelő bizottságának kinevezéséről, berendezéséről s legközelebbi megnyitásától és a kereskedelemügyi miniszter két leiratáról, melyekben a kamara mult évi jelentésének kívánásai folytán keltákba helyeztetik Ujvidéken bankfők létesítése a sertésivitel piacok decentralizációja, az állatorvos községállamossítása, a földmives iskolák szaporítása, Bácskában megfelelő kenderáztatók létesítése, a Mosztunya-ér szabályozása, Szegeden vincellér iskola felállítás és a tiszai holtágak halászati hasznosítása. Az 1884. évi XVII. t. c. 50. §-ának módosítása ügyében a kamara véleménye jelentése utalván

ládót szerelmes bánata, az elhagyott barát keserve és az egyéni érdekek helyére a mindenki üdvét kereső, remegéstelen tettvágy lép.

El fog jönni ez az idő.

El fog jönni ez a gyász.

El fog következni ez a nagy fájdalom.

*

És ha a nagy természetel tanító megnyilatkozásait a gondviselés ősszhangba akarja hozni a tepszédí álomból, a fájdalomból felriasztott nemzettel, a tavasz ébredése idején lesz az. Hogy a mikor a siron kihaj a virág, a mikor az élet forró erővel lüktet minden élő lényben, a mikor a szerelem, a vágy, az epedés töltik el ismeretlen erővel a lelket, hogy akkor minden hív, minden erő a nagy

fájdalom, a nagy szenvedés szolgálatába álljon. . . .

. . . A tavasz ébredésekor. . .

*

Künn a pirosló rügyekkel bori-tott ágak közt fölébred az első kis madár. A hajnali derengés, az első halvány szürkület szűrődik át a tiszta, nedves levegőn. A harmat egy gyöngyöt a másik után fiz a gyöngédí hajtásokra, az első kis madár körüléz, mintha tisztába akarja jönni azzal, hol van és — elcsicsergi magát. A cicszerégek elhangzik a csönűben. A szomszéd ágon ülő pajtása, barátja tán, vagy barátnöje meghallotta álmaiban a halk köszöntést és felémelt fejét, apró, fényes szemecskéi fölcsillannak — s együtt keresnek védelmet a hajnal borzongató hidege elől, a mely minden élő

lényt a nappal veszélyeire és bajaira emlékeztető sejtélemmel tölt el.

Isteni szépségű ez az első tavaszi éjszaka, ez a rövid éj! Menynyit tudnak erről beszélni ezek az apró énekesek, akik a tavasz idején és egész nyáron át ugyanazt az egyszerű, fenséggel teljes dalt, azokat a lágy és gyöngédí, felszengő és vidor kis dalokat éneklék, azokat az egyforma refráim dalokat: — Mindent te érted, és mindent te általad! . . .

A szerelmeknek ezt az egyszerű és fenséges dalát, a melynek a forrásá tiszta és epedéses örök ott, a hol a szüzies tisztasságu sziv melegen dobogva, büszkén őríti ki az élet oltáráról levett kelyhet. Az élet oltáráról, az életéről, a mely dus, hatalmas, a mely maga istenség, a kit mi gyarló voltunkban imádkunk.

az ipartörvény általános revíziójának szükségére, helyesli az 50. §. módosítására szolgáló törvényjavaslat tervezetét, mivel az megfelelően a szóban forgó érdekek megvédelmézésének. Megállapította a teljes ülés a kamara 1898. évi költség-előirányzatát az eddigi 3 százalékos illeték-kulcs mellett 18.478 frt bevétellel és 18.321 frt kiadással. A jövő évben tartandó országos kereskedelmi kongresszus rendezésére a kamara 12 tagu bizottságot küldött ki és felkéri a szegedi kereskedelmi testületet és Lloyd-társaságot, hogy 6-6 tagot küldjenek a bizottságba. Segélyekben összesen 325 frt szavazott meg a teljes ülés a szegedi kereskedő ifjak esti tanfolyamára, továbbá a szabadkai, zentai és ó-kánizsi iparossegédek szakrajtanfolyamaira. Tárgyalta a kamara a magyar fővárosi malom-egyesület átiratát, melyben pártolását kéri az örélségi forgalom ügyében a kereskedelmi miniszterhez intézett azon előterjesztésének, hogy a magyar kormány ne járuljon hozzá az örélségi forgalom megszüntetéséhez. A teljes ülés az elnökök javaslatához képest részletesen megokolt külön fölterjesztést határozott el, melyben az örélségi forgalom fontosságának érveit és áldozatait a malomipar összeségének a mezőgazdasági érdekekkel is teljesen megegyező álláspontjáról fejt ki. Az így megokolandó fölterjesztést a kamara hozzájárulással végeztet.

Lágy, gyengéd, édesen csengő dallamok, a melyek a szívet megdobogtató boldogságról beszélnek, a mi a szívet eltölti erre a gondolatra. . . ő az én mindennem!

És a mint a reggeli keréngés mind gyorsabb és nyorsabb hullámokban áramik titokteljes forrásából, míg csak a "Fiat lux" isteni pillanatában arany sugarak árja nem önti el el az erőt, meztől: egy emelkedik, nő a madár-csicseregés himnusza és terjed, terjed az emberi lakások, a harmattól terhes águ erők föl, míg a nap, az örök szeretet az izzó szív hévével minden élő és élettelen lényt egyetlen csökkant életre nem ébreszt: ébred-jetek!

— Ennyi volt a kitépt lapon.
Baján Miksa.

megküldi az összes testvér kamarájának. A kartell kérdéssel előzőleg a közös bizottságban folyt terjedelmes vita a kereskedelemügyi miniszter azon leirata fölött, szükséges-e a kartellek korlátozására törvényhozási intézkedés. Megokolt és részben igen érdekes írott véleményeket küldtek be a kamarai tagok, melyekkel együtt a közös bizottságnak azon szótöbbséggel hozott javaslata adatott elő, terjesztene föl a teljes ülés megokolt véleményét arról, hogy a kamara nem kívánja a kartellek korlátozására tervbe vett törvényes intézkedéseket, mert fontosnak tartja, hogy az ipar fejlődésének minden irányban a legmesszebb menő szabadság adassék. Beható vita után a kamara teljes ülésének többsége mellőzte ezt a javaslatot és fölterjesztést tesz, hogy a kartellek korlátozására törvény hozassék és kartell-hatóság létesíthessék.

A napszámok és a kocsi. Együtt ült a bírák tanácsa, hogy ítéljenek. Sorra szólítják a hivatalos személyeket: a panaszost, aki egy rendőrt vádolt testi sértéssel s a tanukat is. Megjelentek mindannyian, csak egy hiányzott még.

— Nincs itt a Molec Máttyás tanu, kérdi az elnök?

— Nincs, jelenti a szolga.

— Menjenek érte s hozzák el kocsin.

— A tárgyalás szünetel, míg Molec Máttyás csakugyan elhozzák kocsin.

— Miért nem jelent meg idejében? rivall rá az elnök.

— Napszámok vagyok kérem alázattal, munkában voltam és nem éreztettem el.

— Az nem méntesség; majd megfizeti a kocsi-költséget.

— Én? mondja álmétködvá a tanu; hiszen alig van megővő kenyereim.

— Az mindögy. Majd még a kincstár terhére kocsiaközunk.

Alig végződött ez a párbeszéd, előáll a panaszos és tisztelettel jelenti hogy visszavonja a vádat. Így hát elmarad a tárgyalás.

Csak a szegény Molec Máttyás sopánkodik, hogy miért kellett neki ma a napszámot elveszteni s hogy minek kellett a kocsi-költséget csinálni.

Az igazság kereké pedig forog tovább.

Új kártyagyár Budapestben. A budapesti kivédhöz tulajdonosok 24-én Némai Antal ipartestületi elnök elnökele alatt gyűlést tartottak, amelynek egyetlen tárgya egy új kártyagyár alapítása volt. A budapesti kávéoskó védekezni akarnak tulajdonképpen ezzel a gyárral, mert a bécsi gyárosok ugyszólván napról-napra emelik a kártya árát. A gyár egy kávéoskóhól álló részvénytársaság volna s vezetésével Tarcsay Lajost, a debreceni kártya-gyár vezetőjét bízzák meg.

Munkás-előadálházak -Reményháza- munkások termelő, fogyasztó és házépítő szövetekeze" címen alakult kedden a fővárosban egy munkás házépítő szövetekeze, melynek igazgatósági tagjai csupán ipari munkások, közhivatali állitettek és szolgák lettek. Választottak egy 20 tagu felügyelő tanácsot is, melynek tagjai közt az értelemi osztály is képviselve van s ezek tanácsai alapján fognak eljárni a hivatalos hatóságokkal való érintkezésekben. A tevélyételt, megítést, biztosítást az alapszabály a nyílt verseny terére utalja. A tagok 50 frtos vezetkezei részjeget tartoznak jegyezni. A befizetést koronás heti részletekben teljesítik a postatakarékpénztárnál. Betéti könyvét mindenki magánál tartja, míg háza teljesen elkészült s csak a beöltözéskor kezdődik az olcsó töltés. Az 1-3 szobás házak mindenestől 1150-1800 frtba fognak kerülenni.

Villamos vonatok a Magyar-Allamvasutaknál. Az arad-eszani vasutársaság tett már kísérletet, hogy a személyszállitást villamos vonatokkal végezze. A próba azonban nem sikerült teljesen kielégítő eredménnyel. A magyar Allamvasutak akar most újra kísérletezni és pedig eleinte csak egyes rövidbe vonalakon, a mostani sínek felhasználásával, akkumulátorok segítségével. Ha a kísérletek sikerülnek, akkor a személyszállitó vonatokat lassankint villamosokká alakítják át. Valószinűleg a jövő hóban tartják meg a próbákat.

Budapest-flumei telefon. A kereskedelmi miniszter a jövő évi költ-

ges megoldást nem nyert e javaslatban a munkáskérdés, hanem a megoldáshoz egyszemernyivel sem vitte közelebb e kérdést, mert nem ölelt fel egyebet, mint az eddig gyakorlatban lévő szokásokat. Mert azon újítás, mely büntetőhatározatok felvételében jelentkezik figyelmét alig érdemel, tekintve, hogy a törvényjavaslat megfelelőbb anyag rendelkezéseket nem tartalmaz.

Megesált iparosok. Nagy-Várad iparosait mostanában egy kellemetlen ügy foglalkoztatja. Mint ugyan is tudósítónk írja, a nagyváradai tüzéraktanya építését egy szabadtéri építész-triumvirátus vállalta el, melynek tagjai voltak: Hártl Vimos, Macskovics Titusz és Döntő István.

Ez a három ur fűlig el volt adósodva, mikor a laktanya építéséhez kezdtek és ezért furfangos módon a nagyváradai iparosokat szemelték ki áldozatokul, olyformán, hogy a tüzéraktanyát nagyváradai iparosokkal építették fel hibebe és mikor az épület készen volt, felvették a várostól az építési költség javarészt és azután elllantak Nagyváradról a nélkül, hogy csak egyetlen iparosnak is kiegyenlítették volna a követelését. A lépre vitt szegény iparosok száma körülbelül százra tehető, A három vállalkozó körülbelül 50.000 frt erejéig csalta meg őket.

Bokréta ünnepély. Ma szombaton délután 4 órakor folyik le a pécsi honvéd-hadapról-iskola bokréta ünnepélye abból az alka-

lomból, hogy a három emeletes főépületet kellő magasságra emelték s most már csak a tető alá hozása van hátra. Ebből az alkalomból minden munkás ajándékban részesül a vállalkozó cég részéről és megvendégeltetik. Az ünnepei aktuához vendégeik meg van hívva a polgármester, Zarna tábornok és a helybeli honvédelezer parancsnoksága. Nagy József előmunkás felköszöntője után, melyet hagyományos szokás szerint az állásokon mond el, a 44. ezred zenekara játszik.

Lapkiadó-tulajdonos:

A pécsi ipartestület.

A szerkesztést felelős: Ballier Sándor.

Gyermekruhák!

Az igen tisztelt

szülők figyelmébe!

olcsó és csinos ruhák

diákok részére kaphatók.

SCHMITZ SOMA

üzletében

PÉCS,

✻ Király-utca, bazár-épület. ✻

Új törlesztési kölcsön

a phyloxera által elpusztított de
ujjonnan befásítandó

szőlőkre

5 $\frac{1}{2}$, 6 $\frac{1}{2}$ -kot 15 évi törlesztés mellett, — továbbá termő-szőlőkre 4 $\frac{1}{2}$ -lék, — földbirtokra 3 $\frac{1}{2}$ és 4 $\frac{1}{2}$ -lék, — házakra 4 $\frac{1}{2}$ -lék 50 évi törlesztésre ajánl és felvilágosítást nyújt 20 kros levélbélyeggel ellátott megkeresésekre

Horváth Ede,
Pilis-Csabán.

Saját gyártású

gépszijjak

a legújantýosabb áron és legjobb minőségben kaphatók!

Köfler testvérek

— és társa

bőr-raktárában

Pécsett.

Az ezredéves országos kiállításon az állami ezüst éremmel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Az ezredéves országos kiállításon az állami ezüst éremmel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

PÉCSI TEJCSARNOK

csemegesajt-gyára és első magyar pogácsasajt-gyára

✻ PÉCSETT ✻

ajánlja következő kiváló minőségű különlegességeit:

Pécsi csemegesajt.

Imperial-sajt.

Pécsi pogácsasajt (kvárgli).

Trappista-sajt.

Pikáns sajtocskák.

Kitűnő édes tea-vaj.

Legjobb minőségű teljes tej, 1/4 literől kezdve zárt palackokban házhoz szállítva kapható.

Előjegyzések elfogadhatnak a pécsi tejcsarnok irodahelyiségében (Siklósi-országot 16.) s a következő fiók elárúsító helyiségekben: Széchenyi-tér (Loewy-palota), Király-utca 34. és Kálvária-utca 2.

✻ Vizszentelárusítók részére árlappal kívánatra készpénzzel szolgálnak. ✻